

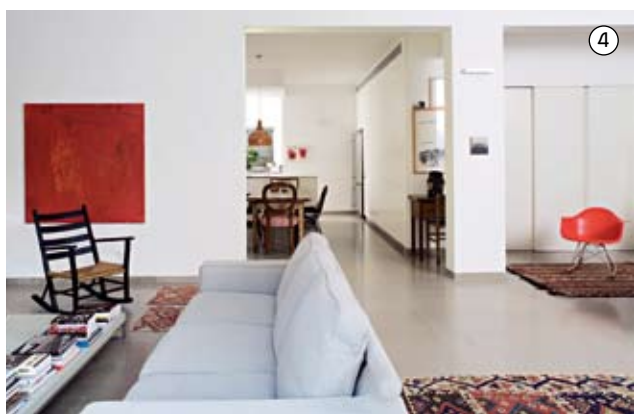

3.1 פינת ישיבה בסלון. פינת הישיבה ושידת המגירות של משרד הפטנטים האנגלי 2. מזנון הספרייה. ברקע חדר העבודה 4. מבט אל פינת האוכל

1

3

4

2

סיפור מסהרת

הגע לפני שדיירי הבית המשיכו לתחנה הבאה בחייהם, הם צילמו את ביתם למזכרת. זוהי דירה מינימליסטית ובהירה, בתכנונה של האדריכלית טולה עמיד, שהשאירה את הבמה לנוכחות הדומיננטית של האוספים האישיים של בעליה ←

5

5.1 פינת האוכל ומאחוריה המטבח מבט מהמטבח דרך פינת האוכל אל הסלון ארונות המטבח הנמוכים מפרידים בין המטבח לפינת האוכל עבודה של אביבה אורי בפניה בסלון

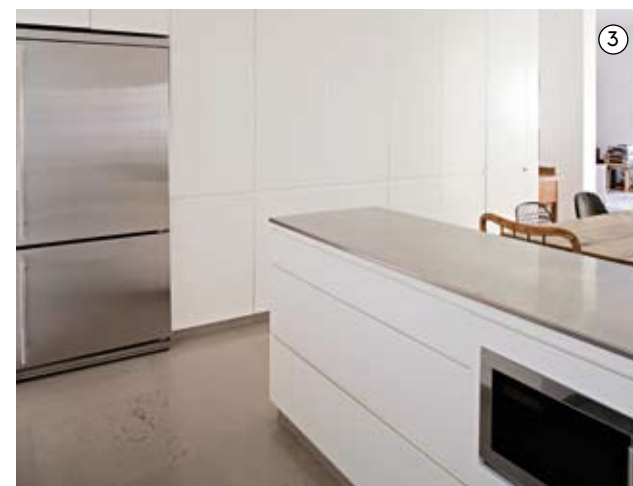
1

4

2

3

"הרבה זמן חיפשנו את הדירה המתאימה", מספרת עמיר על לידת הבית. "דירה סבירה בתל-אביב. הייתה הגדרה של איכות וגודל, אבל היא לא תורגמה למשהו מאוד מדויק. ראינו הרבה דירות בחלקים שונים של העיר, אבל כשנכנסנו לדירה הזו, מיד הרגשנו שזה הבית. התחושה הזו לא שייכת לשום היגיון. דירה בקומה ראשונה, לא בעדיפות ראשונה, ובכל זאת ברגע שנכנסנו - ידענו. זו לא פעם ראשונה שזה קורה לי. לכי תסבירי את זה, את הידיעה הזאת שמקום מסוים הוא בשבילך".

הקשר האינסטינקטיבי לדירה והרצון ליצור איזשהו קו של המשכיות בין הדירה שהייתה לדירה החדשה, זו שאחרי השיפוץ ("לשמר את התחושה של הנכון על ידי האובייקט", במילים של עמיר), התממשו בזכות שני רהיטים שהיו שייכים לדירה, והיו עקרוניים בה. האחד - מונטן ספרייה ←

→ בספרה "בית" עורכת תמנע רוזנהיימר הבחנה יפה בין שתי משמעויות של המושג הכל כך בסיסי הזה: בעברית, היא כותבת, מאגדת בתוכה המילה "בית" את שתי המשמעויות, שבאנגלית זכות למילים נפרדות - HOUSE, כלומר בית במשמעות של מקום מחסה, מקום שגרים בו, ו-HOME, הבית האישי של כל אחד ואחד. "זה הנפשי הרוחני", כותבת רוזנהיימר, "שאת משמעותו יוצר האדם שחי בו ומבדיל אותו ממקום אחר, שיכול ללכת איתך לכל מקום או לרדוף אותך לשום מקום".

את הדירה המצולמת כאן תכננה האדריכלית תולה עמיר ללקוחה שהיא גם ידידה. מאז עברו דייריה לתחנה הבאה בחייהם, אבל את ביתם זה, האהוב, הנציחו בתמונות, וגם אם הוא כבר לא בדיוק הוא, בוזרון הוא יישאר כזה לעולם.

4

2

3

1

1. המטבח. נישא מקורית מטתירה את הברז והכיריים במבט מהסלון אחד מחדרי הרחצה. 2. פס הצבע האפרפר וחלון הזכוכית החלבי בדלת חדר הרחצה. 4. פינה בחדר השינה של ההורים

הפתח לחדר העבודה שבאזור הציבורי טופל באותו עיקרון: שלוש כנפי עץ שנעלמות לכיס בקיר. הפתרון הזה, מספרת עמיר, מאפשר לסגור את החדר לפרטיות מושלמת "במשהו שנראה כמו קיר ולא דלת", ובשעת רצון לפתוח אותו בפתח רחב, המאפשר קשר בין חלון החדר והנוף הנעים הנשקף ממנו לבין אחיו שממול, בסלון, וביחד ליצור מעבר יפה של נוף, אור ואוויר. לא רק דלתות הכנפיים וכו לטיפול אוהב. ארבע דלתות הבית (שתיים של חדרי השינה ושתיים של חדרי הרחצה) וכו לטיפול צבע מקורי - פתרון אסתטי שמאחוריו חשיבה פרקטית. באזור הידית, שבו נוגעות בהן הידיים הכי הרבה והוא נוטה להתלכלך, נצבע פס אפרפר-ירקרק לכל אורכן שגם שובר את המונוטוניות הלבנה. לדלתות חדרי הרחצה נוסף גם חלון עגול שזוגיטו היא זכוכית חלבית, והוא מסמן אם החדר תפוס או פנוי בלי לחשוף את פרטיותם של המשתמשים. וזו הודמנות לומר מילים חמות על ניסים בוגנים, הקבלן המצוין, בנצי גרינברג אשר על עבודות המתכת וצבי צילקמן הנגר. "הצייר יושב בבית / ברחוב העץ העקום", כתבה לאה גולדברג בספרה "מעשה בצייר". "ומן החלון שבבית / הוא רואה את חן המקום // וכל שעניו תראינה / מעתה חי וקיים // וכל דמות שישנה או איננה / בתמונה היא ישנה עד עולם".*

שחודש וספרייה בנויה. מידותיה נקבעו בהתאם לאלו של הקיר השקוע-קמעה שאליו היא קבועה, ומדפיה הלבנים, המבקשים להיטמע במסגרת הבית הבהירה, עמוסים ספרים מהמסד ועד הטפחות. על הקירות עבודות של רפי לביא, משה גרשוני, אביבה אורי, אלכס קרמר. הרהיטים, כל אחד והמוצא שלו, משתלבים בטבעיות. כיסא הנדנדה מחדר הילדים של בעלת הבית, דרגש הקטיפה מבית סבא-סבתא מגרמניה, שני כיסאות אימס, הספה של "פלקספורם" האיטלקית. רהיט מגירות צר וגבוה הובא מלונדון. מתברר שהיה שייך למשרד הפטנטים האנגלי, וכשזה התמחשב, מכר את מגירותיו בשוק הפשפשים של בירת הממלכה המאוחדת. מרפסת הסלון נשארה על כנה. עמיר: "היא הייתה מקום חשוב לא רק בגלל הנוף, אלא גם כתווך בין הסלון לעיר, כמקום שהוא חוץ-פנים, וגם כאזור עישון". חדר הילדים מוקם בחזית הפונה אל הרחוב, שנהנתה גם היא ממרפסת סגורה בחלון גדול הצופה אל הנוף. מחיצת-סוכך מעץ שנפרשת על פני חמש כנפיים מאפשרת מנעד רחב של אפשרויות פתיחה-סגירה של חלון הזכוכית הגדול. "המחיצה הזו היא שאפשרה לנו למקם בחלל הזה חדר שינה, כי בזכותה הוא הפך פתאום להיות חדר אינטימי. בנוסף היא מאפשרת להחזיר את האוויר במידה הרצויה, וגם לבחור ולשנות את המבט המדויק לנוף".

דרך משטחי העבודה (מנירוסטה) אל החלון הגדול. אחד משני הקירות המרכזיים של פינת האוכל נוצל לאחסון, המסתתר כולו מאחורי חזית מינימליסטית, צחורה ונקיית קווים הנשברת רק בקצה שלה בגווני הכסף של המקרר השקוע. ניגוד גמור אך משלים לחזית האנונימית של דלתות ארון האחסון הגדול הוא שולחן האוכל, העשוי מקורות רצפה ישנות שפורקו מבתי אנגליים לפני הריסתם. מעליו אהיל קש קלוע מבית ההורים שנקנה בשנות ה-50 בלונדון, ומסביבו כיסאות עץ שונים זה מזה, מאחורי כל אחד מהם סיפור חיים אחר. מיוזג הגלויות הזה, אומרת עמיר, מוסיף לשולחן העץ החמים ממילא תחושה ידידותית, מזמינה, לא פורמלית. האווירה הלא פורמלית נשמרת גם בסלון ובשאר חללי הבית, כאשר האדריכלות מקפידה להיות מינימליסטית ומינורית, רקע שקט שמשאיר את הבמה לנוכחות הדומיננטית של האוספים האישיים - עבודות האמנות, חפצי הנוי, הרהיטים. כך מערכת מיוזג האוויר מוצנעות, התאורה ברובה שקועה או נסתרת, הצבעוניות - של הקירות כמו של הנגרות הקבועה - לבנה, ושל הריצוף - מאבן ג'ת - בגוני האפור. זה מול זה, מגדירים את גבולותיו של הסלון, ניצבים רהיט העץ הישן

→ מעץ המשלב אחסון-ברספרייה כמו שתכננו פעם - היה ונותר פריט מרכזי בסלון, ומזנון קטן אחר שולב בארון חדר הילדים. שולב בחדר הילדים. המזנון רחב המידות נותר אומנם בסלון (אחרי שעזב את הבית באופן זמני לטובת שיפוץ מקיף), אבל בשובו לא חזר למיקומו המקורי אלא לקיר חדש שנבנה במיוחד בשבילו. החלוקה הפנימית של הדירה, מספרת עמיר, דירת ארבעה חדרים, 120 מ"ר, הייתה כמו שתכננו פעם: מטבח פצפון, חדר רחצה צנוע, חדר שירותים אחד. המבנה הפנימי הזה עבר שינוי דרמטי, שבשקבותיו חולקה הדירה לאזור ציבורי ופרטי. בראשון מטבח, חדר אוכל, סלון עם שתי פינות ישיבה ומרפסת, וחדר עבודה שהוא גם חדר אורחים. בשני שני חדרי שינה, ושני חדרי רחצה, שבהם שירותים כפולים. ניצול יפה של הקונסטרוקציה הנתונה הוא הטיפול בעמוד ובקורה, שעוזרים ליצור תחושת הפרדה בין הכניסה, חדר האוכל, המטבח וחדר העבודה לבין הסלון. הפרדה אחרת יוצרת נישא במטבח, שנוצלה להצנעת אזורי העבודה שאינם תמיד ייצוגיים, ומאחוריה נחבאים הכיריים והכיר. ארונות נמוכים יוצרים הגדרה נוספת של החלל ותוחמים בינו לבין פינת האוכל. כך נחשף המטבח הפתוח רק בחלקו, והמבט מפינת האוכל נמשך